

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsek dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 2.

Maribor, dne 4. januarja 1911.

Letnik III.

Današnja številka obsega radi praznika sv. Treh
kraljev 6 strani. — Prihodnja številka izide
v ponedeljek 9. 1. m.

Ob novem letu.

(Iz krogov razumništva)

Leto je minulo in ne bo ga več nazaj. Sicer
pomenja kratka doba 365 dni malo časa v človeškem
življenju, še manjše v razvoju stranke in skoraj bi
rekel ničlo v razvoju človeštva.

Za delavnega človeka, ki izpolnjuje svoj poklic:
„Ne kar velevala mu stan, kar more, to mož je storiti
dolžan“, je leto kratko, kakor kresna noč. Človek se
„iztegne“ in že trči v novi dan, v novo leto. In ven-
dar se v tej kratki dobi marsikaj izpremeni: visoke
nade se zrušijo v prah, hrepeneče želje zginejo v va-
lovih časa in ostanek je — prevara. Vse kar ne te-
melji na večni resnici, izgine, mora izginiti.

To je v pretečenem letu bridko izkusila Narod-
na stranka. Njene visokoleteče nade, njene hrepene-
če želje so se zrušile ob večni pečini resnice. Ona je
bila prva, ki je hotela osrečiti naš narod z brezdo-
movinskim liberalizmom in zato je tudi prva, ki se je
zrušila v prah.

Stranka, ki opušča svoje liste, je vrgla puško
v koruzo, kajti „časopisje je osma velemoč, ki ustva-
rja pri marsikomu vse njegovo življenjsko naziranje,
ki daje smeri javnemu mnenju in povzroča razpolo-
ženje sugestivni moči žurnalistike podvrženih mas.“
In te moči so se liberalci dobro zavedali, sicer ne
bi začeli z izdajo „Narodnega Dnevnika“, ki je storil
sedaj tako žalostno smrt.

Ustanovitev pokojnega „Narodnega Dnevnika“
je vzbudila buren aplavz v liberalnem taboru. Vse
kar leze ino grede je poskakovalo veselja ob prvi
izdani številki in nas so gledali nekako pomilovalno
od strani, kakor manjvredna bitja, kakor ljudi druge
vrste, ker smo začeli samo s trikratno izdajo „Stra-
že“ na teden. Sedaj pa nas občudujejo in na tihem
spoznavajo, da so zgrešili svoj cilj, ker za od njih
propagirane ideje ni bilo in tudi ne bo prostora niti
med našim poštenim narodom, niti med njega pošte-
nim razumništvom.

Od dneva do dneva se širi bolj to spoznanje in
kmalu bode prišel čas, da bodo celo slepci spregle-
dali svoje zmote.

Ako nas ne varajo razna znamenja, je liberal-
no učiteljstvo najbolj presenečeno o žalostni smrti
„Narodnega Dnevnika“, ki je stal takorekoč v njiho-
vi službi. S tem, da se je združil s „Slovenskim Na-
rodom“, da so vrgli umirajoče dete v naročje opasno
kašljajoči materi, s tem bo našemu učiteljstvu bore
malo pomagano. Ono ne ve sedaj ne kod ne kam.
„Slovenski Narod“ jim je ponujal in dajal že take
brece, da se ne morejo več sprijazniti z njim. Znana
afera zaradi ljubljanskih deželnozborskih volitev jim
še leži preveč v kosteh.

„Učiteljski Tovariš“ je večinoma glasilo kranj-
skih razmer in štajerske novice so redki gosti v tem
listu. Nekaj vrst in štajerske razmere so odslovljene.
Zato smo opazili, da je večina štajerskega učiteljstva
opustila „Slovenski Narod“ in da se je z vso vnemo
oklenila „Narodnega Dnevnika“. V svojem nenarod-
nem boju zoper delitev štajerskega deželnega šolske-
ga sveta, v boju za učiteljsko zadrugo na Štajerskem,
v boju Peska zoper Krajnce se je ignoriralo takozva-
no stanovsko glasilo in falirani „Narodni Dnevnik“
je nosil veliki zvonec. Sedaj je izginil tudi ta in šta-
jersko učiteljstvo stoji brez zaslombe v štajerski jav-
nosti, brez vesla v razburkanem morju.

Morda se bode sedaj izpametovalo, morda pri-
de sedaj, ko vidi popolni polom liberalne stranke, do
spoznanja, da je njegovo stališče ob strani našega
slovenskega naroda; morda se bode vsaj del sloven-
skega učiteljstva streznil, da ne bo več trobil v po-
gubni liberalni rog, v svoj gotovi pogin.

Tudi drugih inteligentov se je lotila resignaci-
ja in vsakdo, ki ima vpogled v razvijajoče se razme-
re, čuti instinktivno, da med našim narodom ni tal
za liberalizem. Najjasnejši dokaz za to je pokojni
„Narodni Dnevnik“, za katerega se je delalo z vso
silo in brezobzirnostjo. Vsi liberalni listi so preslabi,
da bi se ustavljali splošni morilki liberalizma —
zdravemu razumu. Zato lezejo počasi v sigurni grob.

Naši listi in naša stranka pa gre mirno in ne-
opaženo svojo pot. Pri nas ni presenečenj, ker zida-
mo naša poslopja na večno skalo resnice.

**Naročite se ob novem letu na
„Stražo“! Pridobite novih na-
ročnikov. — „Straža“ naj bo v
vsaki slov. gostilni in trgovini!**

Središče in ormoški okraj.

(Iz kraja.)

Trg Središče ob ogrski meji je eden izmed naj-
večjih trgov na Spodnjem Štajerskem. Ima popolno-
ma slovensko prebivalstvo in tudi okolica je čisto slo-
venska. Žalibog, da Središčani vkljub temu, da se
smatrajo za praporščake sedaj v razsulu se nahaja-
joče Narodne stranke, ali brčkone ravno radi tega,
ne delajo vedno narodne politike, ampak se dajo le
prevečkrat voditi od lastnih interesov.

Že večkrat nam je bila dana prilika, da bi
grajali to početje, ali molčali smo radi ljubega miru
in ker smo vedeli, da bi nam nekateri začeli takoj
predbaciivati nenarodno početje napram takozvanemu
narodnemu trgu. Zadnji dogodek v Skoršičevi go-
stilni v Ormožu pa nas sili, da podamo vendar en-
krat nekoliko resnice, posebno ker se je celo „Nar.
Dnevnik“ čutil primoranega, da ožigosa postopanje
srediških zastopnikov.

Zgodovina tega dogodka v Ormožu je ta-le:
Štajerska konjerejska družba je sklicala dne 18. dec.
1910 shod konjerejcev v Skoršičevo gostilno, da se
ustanovi konjerejska zadruga za ormoški sodni o-
kraj. Toda namesto ene, sta se po zaslugi Središča-
nov ustanovili dve konjerejski zadrugi.

„Narodni Dnevnik“ z dne 29. dec. pripomni k
temu sledeče:

„Da je prišlo do tega (do ustanovitve
dveh zadrug), je kriv taktično zgrešen
nastop Središčanov: če ti ne bode
svojega separatizma skoraj opusti-
li, bode pač tam ostalo vse slovensko, narodno (?),
a drugo v ormoškem okraju prešlo bo
polagoma v nemčurske roke.“

To je resnica in ta stavek podpisemo vsi Slo-
venci ormoškega okraja z obema rokama. Skrajni se-
paratizem Središčanov nam škoduje v političnem, še
bolj pa v gospodarskem oziru. Taka „sama za-se“-
politika, kakor jo uganjajo središki mogotci, ne ozi-
raje se na svojo ožjo in širšo okolico, mora postati
pogubonosna za lastni trg, za okolico in za ves or-
moški okraj. Gospodje pozabijo, da se svet ne suče
okrog Središča ob ogrski meji in da se ne dajo vsi
ljudje kar tako komandirati meni nič tebi nič. Zаради
tega je prišlo do razpora na shodu konjerejcev in
posledica tega je bila ustanovitev dveh zadrug, ena

PODLISTEK.

Kako so nekateri „moderni“ pesniki izvirni.

Pod tem naslovom je spisal že pred leti nekdo
esej v „Slovenca“. Šlo je tedaj za biografijo J. P.
Jacobsena, ki jo je „Ljubljanski Zvon“ objavil, pač
uverjen, da je res izvirno delo, a je bil prav nava-
den — prepis. V „Času“ štev. 1 in 2, leta 1911, pa
je dokazal gospod dr. J. B. „pesniku“ Voj. Moletu
prav vsakdanje plagiatstvo, navrh pa še zelo šarla-
tansko, včasih celo smešno nevednost, ki jo je poka-
zal s svojimi „študijami“ v „Ljubljanskem Zvonu.“

Ne iščemo vsake misli, ki jo je izrekel že kak
davno umrl veleum, a se ponavlja tudi pri drugih.
Gotovo je, da mnogokrat ostane v spominu kaka mi-
sel, da se vtisne pri branju sreč kak sliko, ki jo
pesnik ali pisatelj pozneje porabi, ne da bi vedel, da
posnema in ne da bi imel ta namen. — Koliko pa
nekateri moderni nadpoetje namenoma porabljajo in
izrablajo tuja slovstva, francoska in druga, da pre-
išče to, to bo naloga kakega literarnega historika.
Sedaj se pišejo celo kritike, oziroma panegiriki, na
to, če kdo prav oropa na primer jugoslovansko slov-
stvo in jo ponuja za svoje izdelke (neka zbirka pes-
mi iz leta 1910). A o tem danes ne govorimo. Danes
pokažemo le en slučaj. V „Slovanu“ štev. 5 in štev.
8 leta 1910 beremo tri pesmice pod naslovom: „Ja-
ponski motivi.“ Iste pesmice v Vydrovem „Domačem
Priatelju“ od dne 1. avgusta 1910 pod zaglavjem:
„Trije japonski motivi.“ Praktično!

Glasijo se:

I.

Prišlo mi je na misel,
da rože bi hodil brat;

zate, moja ljuba,
sem sklonil se tisočkrat!

In vendar še ni pomladi,
nikjer še zelenja ni.
Mrzel veter sredi polja
sneg mi v lice podi.

II.

O — kako dolga je noč,
ki sem prečula jo jokajoč,
daljnega v željah te objemajoč —
Zunaj pel ptičev grm je cvetoč,
Ljubi, kak dolga je noč!

III.

Enkrat pridi še, dragi —
Smrt ob ležišču stoji,
hlp še — in rdeče lice
v njenem objemu zbledi.

Enkrat pridi še, dragi,
sladek bo smrtni čas —
misel ljubezni na ustnaih,
v duši tvoj ljubi obraz.

Milan Pugelj.

Vse prav lepo! Le da bi gospod pesnik moral
povedati, da so to prevodi. Pod samim „motivom“
razumemo povsem nekaj drugega. Reclamova „Uni-
versal-Bibliothek“ je izdala pod štev. 4747 „Japani-
sche Novellen und Gedichte.“ Verdeutsch und her-
ausgegeben von Paul Enderling. — Tam beremo str.
54 izmed pesmi Mikada Kivoko Teuno (vladal 885—
887 po Kr.):

Ich habe für dich, du Liebste,
Mich hundertmal gebückt

Und lächelnd der Wakana
Schimmernde Blüte gepflückt.

Und ist doch noch kein Frühling!
Kein Grün sonst weit und breit.
Der Wind zog über die Felder
Und Schnee fiel auf mein Kleid.

Str. 63 beremo pod pesmimi pesmice Idzumi
Shihibu (okoli 987—1011 po Kr.)

I. Fern von dir.

O wie lang, wie lang war die Nacht,
Die ich weinend und sehrend verbracht:
Immer nur dein, nur dein gedacht
Beim Vogelsingen, beim Brunnenklingen.
O, Liebster, wie lang war die Nacht.

II. Komm einmal noch!

Komm einmal noch, Geliebter,
Am Lager steht der Tod.
Der läßt zu Schnee erbleichen
Meiner Wangen Rot.

Komm einmal noch, Geliebter,
So stirbt sich gut und mild:
Ein Liebeswort auf den Lippen,
Im Sinne dein liebes Bild.

Prav čedne stvarce, a lastnina gospoda Mila-
na Puglja niso! In zdi se nam, da tako početje ni v
čast našim pesnikom in ne našemu slovstvu. Saj ima
dober prevod tudi nekako vrednost, čemu bi se to-
rej ne povedalo, da je prevod, ko pa je prestava ven-
dar prav dobesedna! Naša uredništva bodo morala
biti pozornejša, če „pesniki“ sami ne marajo skrbeti
za svoja dobra imena!

Vigilans.

v Ormožu, druga v Središču. To pa Slovincem v ormoškem okraju gotovo ne bode v korist.

S svojim netaktnim, separatističnim postopanjem pa so Središčani zabili tudi klin med dosedaj gospodarsko združene Slovence ormoškega okraja. In to je ogromna škoda. Dalekosežne posledice tega razpora se niti približno ne dajo določiti za sedanjí čas, toda bridko jih bomo občutili v bodočnosti. Narodna stranka je vedno naglašala edinstvo na gospodarskem polju, njeni najgorečnejši pristaši pa delajo očiten razpor v domačem okraju. To je vsega obsojanja vredno postopanje.

Kjer se gre za skupne interese in koristi vsega okraja, se morajo zastopniki posameznih krajev postaviti na višje stališče: kar je drugim drago, mora biti meni milo. Potem se da kaj doseči v občini blagor. Kakor hitro pa bode gledal vsak posameznik samo na svoje koristi, potem ne more imeti niti on, niti kdo drugi, niti ves okraj nikake koristi, ker samo v slogi je moč in gospodarska rešitev našega kmeta. Tem nazorom pa so bili Središčani dosedaj popolnoma nepristopni. Jasno se je to pokazalo v mnogih slučajih zadevajočih takozvani zgornji ormoški okraj (Sv. Tomaž itd.) in celo spodnjemu delu tega okraja niso bili naklonjeni, ako ni bilo to ravno izključno v njihovo korist. To je kazalo njih postopanje glede železnice, ki bi naj vezala Ljutomer z Ormožem. V najjasnejši luči pa so se pokazali Središčani sedaj ob priliki ustanovitve konjerejske zadruge za ormoški sodni okraj.

Zato pa kličemo vsem treznejšim elementom v Središču in okolici: Opustite nesrečni separatizem, kakor ga propagirajo nekateri in glejte samo na gospodarske koristi ormoškega okraja. Tu je treba edinstva. Kdor pa ni z nami in dela razpor v naših kmečkih vrstah, tega pa pustimo pri miru — naj ostane sam za-se!

Iz republike framasanov.

Kakor je videti, nesrečna dežela portugalska še ne bo prišla do zaželenega miru. Ko je pred meseci vzbuhnila revolucija in so brezverski framasoni ter podivjane in nahujskane mase slavile pravcate orgije, tedaj je šel skoz židovsko-svobodomiselnost časopisje vsega sveta šelest velikega veselja. Bolj svetohilinski in prikriti elementi so se sicer nekoliko zgražali radi grozodejstev nečloveških tolp in so jih skušali omiliti ali pa utajiti. Hoteli so se delati dostojne, a ni se jim posrečilo. Izmed vrst ti je zvenel nasproti odurni mefistofelski smeh. Drugi radikalnejši krogi niso hoteli prakticirati v takem hinavskem zatajevanju prekipevajočih čustev in so glasno in brezobzirno dali duška svojemu veselju. Slišali so, da se mori katoliške duhovnike in redovnike, da se hoče uničiti katoliške cerkve in to jim je zadostovalo. Brez ozira na principe humanitete in morale so zapeli frazaste slavonspeve krdelom morilcev in požigalcev ter njihovim duševnim inspiratorjem. Ko je potem zavladal mir v deželi, poveljevali so v vseh mogočih akcijah izvanredne lastnosti mož, ki so prišli na krmilo. Pričakovati je bilo nekako zlato dobo za razbegano in razburkano deželo. A zlate dobe ni hotelo biti. Nerazsodne mase, katere se je prej podžgalo z nebeško-lepimi obljubami k nasilstvom, so sčasoma postale site pričakovanja. Njihovo razočaranje se je od dne do dne večalo in sedaj se širijo z vedno večjo vstrajnostjo vesti, da na Portugalskem vre, da je stališče sedanje vlade omajano ter gre dežela novim, nevarnim krizam nasproti. Sedanjí mogotci se sicer krčevito trudijo, da bi dementirali in utajili

najnovejše dogodke, a se jim bo težko posrečilo. Vsa njihova zatrjevanja o popolnem miru, ki baje kraljuje na Portugalskem, ne morejo že nikogar več prepričati. Vsakdo, ki le nekoliko zasleduje ves razvoj portugalske revolucije in nasprotujoče si sedanje vesti, ve: Es ist viel faules im Staate Dänemark.

* * *

V ilustracijo razmer navedemo pristen liberalen glas o najnovejših dogodkih na Portugalskem.

„Frankfurter Generalanzeiger“ poroča: Zakaj si ne more novi režim vtrditi pozicije? Iz priprostege vzroka, ker se je rodila republika iz strahopetnosti monarhistov. Republikanci še daleko niso bili tako daleč, da bi si bili upali z lastno močjo vreči kralja. Vstaja vojaštva jim je prišla na pomoč. Iz tega se je pa rodilo takoj veliko težkoč. Armada, ki je pomagala pri prekuciji, ne tvori prave podlage, na kateri naj bi zidala sedanja vlada novo stavbo, kajti z vstajo je prenehala vsaka disciplina v armadi in etabliral se je sistem streberstva in klikarstva, ki je moral slabo vplivati na razvoj stvari. Častniki, ki so sodelovali pri prekuciji, se vmešavajo v politične zadeve in pretrgajo s tem vse vezi, ki bi naj družile vojaštvo in monarhijo, če hočejo ti dve organizaciji biti obramba dežele. Upoštevati tudi moremo, da se je dalo mnogo meščanskih in civilnih krogov prese-netiti. Novi močje vladajo, kakor so gospodovali prejšnji. Posebno jim je škodilo, ker so nastopali preveč vehementno, akoravno nimajo nobene postavne podlage, na katero bi se opirali. Cela vrsta dekretov, ki jih je izdala nova vlada, je bila prenačljena. Izdal jih je kolegij nekolic diktatorjev, ki so zamudili pravi čas in niso vypršali takoj po spremembi sistema ljudstva za njegovo mnenje. Če bi se bilo v onem času sklicalo narodno skupščino, potem bi se bila mogoče republikanska državna ideja krepko vkoreninila. Sedaj je pa postalo ljudstvo zelo vznemirjeno in od dne do dne se množijo sovražniki republike. Napravil se je tudi pogrešek, da se je hotelo zvaliti vso krivdo na jezuite. Naprtiti tem vse grehe, je bila bedastoča, ki se sedaj hudo maščuje. S tem se je namreč vzdrnilo verni del ljudstva in si na ta način ustvarilo po nepotrebnem nove sovražnike. Kratko rečeno: Velika večina ljudstva ni zadovoljna z vlado, vsaj ne s sedanjo. Mnogim iz ljudstva je držav-nopravna oblika popolnoma pristranska zadeva, hočejo pa, da se izvedejo koristne in potrebne reforme. Gotovo je, da gre Portugalska težkim časom nasproti in sigurno bo prišlo med volitvami do nemirov, mogoče celo do protirevolucije. Če se bo potem vlada še vedno lahko opirala na armado, je republika zmaga-la, če pa ne, je na Portugalskem meščanska vojska neizogibna.

Cesar obolel.

Poročila o cesarjevi bolezni so vedno ugodnejša. Vznemirjenje, ki se je polastilo javnosti po prvih poročilih, se je poleglo, kajti soglasno in odločno se zatrjuje, da ni nikakega povoda, da bi se bilo bati kaj hudega. Cesarjevo stanje je po vseh poročilih zadovoljivo. Osebe, ki so imele priliko priti s cesarjem v stik, vedo povedati, da obstoji cesarjeva bolezen res samo v nahu in se ne da konstatirati nikakih drugih kataralčnih vnetij; kakor pri vsakem prehlajenju, je tudi v tem slučaju cesarjev glas nekoliko spremenjen.

Dne 3. januarja se nam poroča iz Dunaja:

Lahki nahod bo skoro gotovo zginil v nekoliko dneh. Cesar je vstal včeraj ob navadni zgodnji uri in

ni popolnoma nič spremenil svojega dnevnega programa. Samo splošne avdijence so morale odpasti, ker je cesar ostal čez dan v Schönbrunn. Predpoldne je sprejel svoje referente: šefa vojaške pisarne generalnega adjutanta Bolfrasa in direktorja kabinetne pisarne Schiebla. Popoldne sta bila sprejeta v posebni avdijenci bivši generalni direktor najvišjega privatnega in družinskega fonda baron Chertek in princ Sikst Bourbonški. Ob 3. uri popoldne se je cesar udeležil dinerja, pri katerem je bil prav dobro razpoložen.

O včerajšnjem dnevu dne 3. t. m. se glase poročila še ugodnejše. Boljšanje cesarjevega stanja je stalno. Nahod je stacioneren in indispozicija se nič ne širi. Do popoldanskih ur je cesar reševal državne akte. Zvečer je obiskal nadvojvodinjo Marijo Valerijo in je ostal v krogu družine svoje hčere nad eno uro. Ob 8. uri zvečer je legel cesar kakor navadno k počitku.

Na kabinetno pisarno pride vsak dan veliko brzojavnih vprašanj tujih suverenov. Na vsa se dajo točni in daljši odgovori.

Dvorni ples se je z ozirom na cesarjevo bolezen preložil. Vršiti bi se imel dne 10. t. m. Ker bi se ga cesar rad udeležil, a še ni pričakovati, da bi bil do takrat popolnoma zdrav, se ga je preložilo na 16. t. m.

Politični pregled.

Vlada Bienenrth III.

Baron Bienenrth je pričel z vodilnimi politiki pogovore zaradi rekonstrukcije kabineta. Najprej je konferiral z Geßmannom, toda Geßmann varuje popolno tajnost in tudi njegovo glasiló „Reichspost“ se omeji le na konstatiranje dejstva, da je bil Geßmann pri Bienenrthu.

Bolj gostobesedna sta voditelja nemškonacionalne zveze, Chiari in Groß. Ministrski predsednik jima je označil pravec, kojega se bo držal pri sestavi nove vlade. Zatrdil jima je, da se bodo sicer nekatere osebe spremenile, a da kurz kabineta ostane dosedanjí. Ministrski predsednik je izrazil tudi željo, da bi se ohranila dosedanja večina. O osebah, ki pridejo za sestavo v poštev, se ni govorilo.

Z načelnikom Poljskega kola, prof. Glombinskim, je Bienenrth govoril v istem smislu. Profesor Glombinski se je zavzel za močno in širno delavno večino, katere se po njegovem mnenju da ustvariti s parlamentariziranjem kabineta. Zahteval je, da se Čehi na vsak način pritegnejo k večini.

Drugi parlamentarci še do torka inkluzivno niso bili pri Bienenrthu. Načelnik Češkega kluba je sicer že telegrafično poklican, a dala se mu je ura in dan na razpolago. Izmed načelnikov obeh jugoslovanskih klubov še do danes ni bil nobeden pri baronu Bienenrthu.

Sestava kabineta bo prišla na vsak način v hitrejši tempo, ko bo jasno, ali se pogaňanja na Češkem posrečijo ali ne. Če se posrečijo, bo gotovo novi kabinet bolj s parlamentarci zaseden kakor če se ne posrečijo.

Nemci se trudijo z vsemi silami, da obdržijo Hohenburgerja tudi v novem kabinetu. Voditelji nemških strank so hodili k Bienenrthu in izpovedali, da uživa Hohenburger njihovo popolno zaupanje.

Na drugi strani pa gre zakulisno intrigiranje Nemcev na to, da se v sedanjem trenutku izvede samo takozvana majhna rekonstrukcija. Stürgkh bi pri tej prevzel notranje ministrstvo, na mesto Bilinskega

Tiha ulica

(Češki spisal Karel de Wetter.)

Ozka in vijugasta se je vila med starimi hišami s čudno okrašenimi štiti, med sivimi, vedno kakor zamišljenimi domovi malega mesta. Tlak je bil stoletni, grčav, poraščen s travo. Večni mrak je vladal med hišami.

In tihota, neizmerna tihota je kraljevala tukaj po noči in po dnevi, pozimi in poleti. Tihe so bile stare kočje, še tišje so živeli v njih ljudje, večinoma ubogi ljudje. Tiho in čudno so zveneli njihovi koraki na tlaku, tiho, kakor onemeli so prepevali pičiki tukaj na strehah. Tiho in pritajeno se je oglasila tupa-tam melanholična pesem starega instrumenta, flavte ali gosli, kakor bi zvenelo od nekod iz nezmerne daljave, iz popolnoma drugega sveta.

Živel so je tukaj kakor v prokletstvu, popolnoma drugače kakor v mestu, kjer je bilo veselo, in kjer so bile hiše ob slavnostih okrašene s smerečjem in cvetjem, kjer so plapolale pestre zastave z lin ter segale do zemlje, kjer je bilo vse pozlačeno od solnca, kjer so zvenele radostne pesmi in odmevali zvonovi v jasnem zraku nad hruščem in truščem trgov in živih ulic.

Mrtvaška tihota in večen mrak je vladal v tihi ulici, kakor na ozkem samostanskem hodniku. Kdor je prišel po ulici, je izgledal kakor živa senca, kakor strah.

Prebivalci so tam večinoma starejši ljudje, razoraní lic, tam ni bilo lepíh žen niti veselíh otrok. Starke so se opirale ob berglje ter rožljale z rožnim vencem. Mlade deklice so bile upadlé, nèlepe, zgrbančene od večnega šivanja, ki je bilo njihovo opravilo dan in noč.

Nekoč pa je prišla tje kakor čudežno krasna deklica, najkrasnejša izmed vseh žen v mestu.

Krista, temnolasa krasotica, je rasla v mrtvaški tišini sivih hiš, v prahu in plešnobi bedne izbice, kamor je posvetilo solnce samo ob zapadu z medlim žarkom.

Ona edina je imela v ulici krasno lice, kakor z zarjo obdano, ozko, lepo postavo, čarobne oči in pa zlate lase, v katere se je mogla skoraj celo zaviti, kakor v zastor iz temne, dragocene svile.

Ni bila nikoli žalostna, dasi je videla okoli sebe samo senco, solze in bolest. Rajskonežni smeh je igral vedno kakor pomladanski metulj na blelih rožah njenega lica. Sklonjena nad platnom, katerega je u-mela spretno šivati, je prepevala s svojim čistim in srebrnozvočnim glasom stare pesmi. Bila je edini usmeh v celi ulici, edini žarek v večni senci.

Nekoč se je razširila v tihi ulici huda bolezen, nevarna kuga, ki je prišla v mesto po vojski. Groza in zmešnjava je zavladala v tihih hišah. Ljudje so umirali dnevno, trumoma.

Mrtvaški zvon je zvonil neprenehoma. Ni bilo v tihi ulici hiše, iz katere bi ne prinesli vsak dan črne rakve. V starih domih tihe ulice so se zapirali ljudje pred belo ženo. Ni bilo nikogar, ki bi oskrboval bolne, tešil umirajoče.

A tu se je pojavila naenkrat Krista. Roditelj je izgubila že davno, ni imela nikogar več na svetu. In med tem, ko se je celo mesto ogibalo tihe ulice, je obiskovala Krista bolnike v svoji prosti sivi obleki kakor usmiljena sestra, dom za domom, ter se ni bala nikake nevarnosti. Služila je bednim in umirajočim. Prinašala je zdravila, oblačila mrtve ter odnašala po noči z grobokopom njihove rakve v skupen grob. In zopet se je vračala v tiho ulico k svojim umirajočim.

Stotero rok jo je blagoslavljaló, stotero ust jo neslišno zahvaljalo.

Bolezen ni hotela ponehati. Marsikateri stari dom v tihi ulici je bil popolnoma izumrl, prazen. — Ulica je postala še tišja, mrtvejša. Bilo je slišati samo odmev korakov, ko so odnašali rakeve z mrtvim, in jok, ki ga je spremljal.

Nekega dne se je zdelo, da je cela ulica izumrla. Grozna tihota je vladala med zamolklimi hišami, tihota smrti. Nikjer ni odmeval več niti plač, niti molitev, niti otli koraki.

Samo neka senca se je pomikala v mraku med mrtvimi, zapuščenimi domi — Krista. Pomagala je vsem in vse je pogrebila. Zapuščala je sedaj tiho ulico, sključena in bolna. Moči so jo zapustile in sedla je na tlak.

Toda naenkrat, kakor bi dobila novih sil, je vstala sveža in močna ter korakala tako možato, kot nikoli poprej. Bilo ji je tako lahko, blaženo. In videla je okoli sebe zopet te stare hiše, toda ne več zamolke in žalostne, temveč žareče v zlati solnčni zarji, ovenčane z zelenjem in cvetjem.

In iz vseh oken so ji kimale znane glave in iz vseh vrat so jo pozdravljali prebivalci ulice, vsi ti mrtvi, ki jim je izkazala toliko dobrega. Ni videla niti enega žalostnega obraza, niti ene solze.

V belih, svetlih oblekah so korakali možje, žene in otroci, z usmevom večnega blagra na obličju, v rokah polno rož in belih cvetlic, ki so jih sipali na v solnce se kopajočo cesto, kjer je sedaj korakala Krista.

Bila je zadnji mrtvec v tihi ulici, kjer so jo našli drugo jutro.

— — —

bi naj stopil kak' nemški finančni uradnik, Čehi pa bi naj bili zastopani le v poljedelskem ministrstvu, za koje imenujejo bivšega ministra Brafu. Velika predrznost, a zanimivo na njej je, da Nemci sami ne žele več ministrov krajanov. Le radikalci pojejo na to noto, to pa radi tega, ker bi radi svojega nezmožnega voditelja Rafaela Pacherja spravili iz aktivne politike ter mu zagurali finančno brezskrbno življenje.

Vremenski politični preroki vedo povedati, da bo v soboto ali ponedeljek baron Bienerth cesarju predložil nov kabinet v potrjenje.

Češko-nemška pravna pogajanja.

V ponedeljek dne 2. januarja so se začela v Pragi zopet pogajanja med Čehi in Nemci. Gre se sedaj za to, da se iznajde formula, po kateri bi Nemci dovolili zasedanje deželne zbornice in limitirano dovoljenje davčnih predlogov. Nemci zahtevajo, da se jim zagotovi na nekak način doseženi uspeh pri pogajanjih v narodno-političnih zadevah.

Dunajski nuncij demisioniral.

„Giornale d'Italia“ javlja: Papeški nuncij na Dunaju, Granito di Belmonte, je pisal sv. Očetu, da mu iz zdravstvenih ozirov ponuja demisijo. Papež je nunciju odgovoril, da sprejme demisijo, mu izrazil zahvalo za zasluge, ki si jih je pridobil za cerkev, ter ga zagotovil svoje naklonjenosti.

S tem nepričakovanim činom je rešena kriza, ki se je začela predlanskim zaradi Wahrmondove afere. Granito di Belmonte je kategorično zahteval, da se Wahrmond odstrani, grof Aehrenthal pa se je čutil vsled tako decidirane zahteve užaljenega. Prišlo je do diplomatskega konflikta, kateri je še le danes z demisijo popolnoma razrešen. Grof Aehrenthal osebno z nuncijem ni več občeval in tudi diplomatsko je korespondiral naravnost z Vatikanom. Vendar sv. Oče je držal svojega zvestega nuncija. Tako so bile razmere za občevanje med Dunajem in Vatikanom vedno težavnejše. Ko je letos nuncij po leti šel v Italijo na počitnice, bilo je gotovo, da se več ne vrne. Le način odstopa je sedaj javnost presenetil. Januarij Granito Pignatelli di Belmonte je bil rojen 1851 v Napolju, 1879 pa posvečen za duhovnika.

Raznoterosti.

Iz pošte. Trgovinsko ministrstvo je imenovalo poštnega nadoficiala Rudolfa Ernstbergerja in poštnega oficijala Ludvika Josseka v Mariboru za poštne kontrolorje. Nadalje je imenovan poštni adjunkt Fr. Rumpf v Mariboru za poštarja na Muti, poštni ekspedijent Wilhelm Friedl v Spodnji Purkli za poštarja ravno tam.

Umrl je v bolnišnici v Badenu na Nižje-Avstrijskem bivši stotnik in nazadnje profesor gospod Igo Kaš. Raniki je bil rodom Stajerc. Doma je bil v Vojniku. Svoječasno je veliko pisal za leposlovne liste in je imel kaj spretno pero. N. v m. p.!

Ljudsko štetje na deželi. Čudno postopajo okrajna glavarstva po nekod na deželi glede ljudskega štetja. Prvotno se je prepovedalo popolnoma, da se ne sme vršiti štetje skupno na enem kraju v občinah, a sedaj dovoljujejo oblastva vendar posameznim občinam zbirališča. Dogodilo se je, da je smel na primer en občinski predstojnik, oziroma komisar, določiti števni lokal v gostilni, ko se v drugi občini v to svrhu niti v privatni hiši ne smejo zbirati ljudje glasom uradne odredbe. Zakaj dvojna mera? — Težave imajo komisariji s popisovanjem, zlasti ker ljudstvo večinoma nima pripravljenih potrebnih krstnih in domovinskih izpisov. — Tudi se protivijo ljudje mnogokje natančnim izpovedbam, ker se boje, da bo nasledek ljudskega štetja — vojska in večji davki. Zopet dokaz, da ljudstvo ne zaupa mnogo našemu slavnoznanemu birokratskemu šimelnu. — Kako postopajo nemškutarski števni komisariji glede označbe občevalnega jezika, se še dosedaj ne zna jasno določiti.

K ljudskemu štetju — poučna epizoda. V neki samostan na Zgornjem Stajerskem je prišel števni komisar. Predstojnika slučajno ni bilo doma (dotični gospod je „ladinec“) in njegov namestnik, seveda Nemec, je vse ude samostana pod rubriko „občevalni jezik“ dal vpisati za Nemce. Po naključju je prišel pisec teh vrstic k tej „ceremoniji“ ter vprašal števne komisarija, kaj neki je vpisal pod rubriko: občevalni jezik? Seveda vse: „deutsch.“ Še le na odločno zahtevanje slovenskega patra vpisal se je dotičnemu in še dvema klerikom občevalni jezik: „slovenski“, in enemu patru in enemu kleriku: „češki.“ Želimo le, da bi se povsod vsak posameznik odločno potegoval, da se ga vpiše v listo kot takega, kar mu velevala čast in sveta, vestna dolžnost! Slovenec, na dan! Hlapčevanja je bilo dovolj!

Nesramnost. Mariborski liberalci pisarijo v „Slovenskem Narodu“ proti Slovenskemu društvu za Stajersko, katero jih pravzaprav nič ne briga, ker je v rokah pristašev Vseslovenske Ljudske Stranke. Toda nesramnost blatenja leži v teh-le stavkih: „...“

pred tremi leti se je na obnem zboru izročilo blagajniku Vrstošku nekaj nad 800 K društvene imovine. Ker od tega časa ni bilo odborovih sej, je dolžnost blagajnikova položiti v javnosti račun. Blagajnica se bode že našla, gospod profesor Verstošek.“ Nobeno društvo, osobito pa politično, ne polaga javno svojih računov, in Slovensko društvo tega dosedaj že iz načelnih razlogov nikdar ni storilo. Povsod pa se najdejo faloti, ki so v obraz prijazni, za hrbtom pa obrekujejo, in še to samo z namigavanjem, da se jih ne more prijeti za dolga ušesa. Računi v Slovenskem društvu so vsi v najlepšem redu, a mi vemo za neko drugo liberalno organizacijo, kjer je tatvina bila dokazana, a smo jo tudi mi pokrili s plaščem prizanesljivosti. S piscem pa bomo obračunali na obnem zboru, če je sploh ud društva.

Uradni dnevi c. kr. okrajnega glavarstva ptujskega v letu 1911: A. Za sodni okraj ormoški: V sredo dne 18. januarja, 1. marca, 12. aprila, 31. maja, 19. julija, 13. septembra, 8. novembra in 20. decembra v občinski pisarni v Ormožu, vsakokrat z začetkom ob 8. uri dopoldne. — B. Za sodni okraj rogaški: I. V četrtek dne 19. januarja, 2. marca, 13. aprila, 18. maja, 22. junija, 27. julija, 24. avgusta, 28. septembra, 2. novembra in 14. decembra v gostilni „pri pošti“ v Rogatecu, vsakokrat z začetkom ob 10. uri dopoldne. II. V petek dne 23. junija, 28. julija in 25. avgusta v občinski pisarni v zdravilišču Rogatec-Slatina, vsakokrat z začetkom ob 9. uri dopoldne. — V Ptuj se vrše uradni dnevi v prostorih c. kr. okrajnega glavarstva vsako sredo in vsaki petek. Ob drugih delavnikih ter ob nedeljah in praznikih se, izvzemši nujne slučaje, ne posluje s stranikami.

„Slov. Straži“ je Marica Travnarjeva iz Braslovč poslala 1100 znamk za novoletno darilo. Lepa hvala!

Učni tečaj za učiteljstvo. Meseca marca se vrši na moškem in ženskem učiteljskem v Gradcu po en tritedenski učni tečaj za dotične učitelje, oziroma učiteljice, ki se hočejo izvežbati za poučevanje slaboumnih. Udeležbo je treba naznaniti do 15. januarja okrajnim šolskim svetom.

Savinjska podružnica Slovenskega planinskega društva ima svoj 17. letni občni zbor v nedeljo dne 8. januarja 1911 ob 9. uri dopoldne v celjskem Nar. domu. Na vspeh je razven običajnih točk tudi predavanje o važnosti tujškega prometa. Predava gosp. Franc Kocbek iz Gornjegraja. Ker pa najbrž ob tej uri — po pravilih — ne bo dovoljno število navzočih članov, se vrši istotam drugo zborovanje eno uro pozneje z istim vspehom. Gostje dobro došli!

Zavratni roparski umor.

Posestnik Danko Jakob v Jarenini je prodal mesarju Celcerju v Št. Ilju v Slov. goricah telico. V ponedeljek dne 2. januarja je Danko gnil prodano živinč v Št. Ilj. Ko se je vračal proti večeru domov, se je v Očkerlovi gostilni blizu Jarenine oglašil in spil merico vina. Trezen kot vedno, je nadaljeval ob 8. uri zvečer pot proti domu.

Kakih 10 minut nad Jarenino je ob okrajni cesti mal gozdiček v bližini gospoda župana Lorberja. Pod tem gozdičem so našli v jutru dne 3. januarja Dankota mrtvega z razklano glavo. Nesrečnež je imel odpet telovnik: oropan mu je bil denar, okrog 300 K, in žepna ura. Truplo vse krvavo, je ležalo naslonjeno na obcestno grivo. Glava je bila očitno razklana od sekire — na dva dela. Morilec-ropar je gotovo napadel ubogega Dankota od zadaj in ga je moral z veliko silo mahnuti z ostrino sekire po glavi.

Ljudstvo je, ko je zvedelo za nečloveški čin, postalo silno razburjeno; ljudje so v trumah hodili gledat umorjenega. Vse se je zgražalo nad peklensko hudobo, ki je poseebljena v brezvestnem morilecu.

Mislmo si brezmejni strah uboge žene umorjenega, ki je zastoj nestirno pričakovala vrnitve moža — Dankota.

Orožništvo, ki je bilo o žalostnem dogodku takoj obveščeno, je stražilo umorjenega na licu mesta do včeraj dne 3. t. m. proti večeru, ko je prišla na lice mesta sodnijska komisija iz Maribora.

Kdo je morilec? To je uganka, ki še dosedaj ni razvozlan, ker manjka vsled novega nočnega snegu vsaka sled. Orožništvo in domače ljudstvo skrbno išče onega, ki je brez poviha umoril na tako živinjski način blagega in poštenega vzor-moža. Upati je, da zavratni morilec ne uide roki pravice. Danko je bil splošno priljubljen v domačem kraju in ni imel sovražnika. Bil je naš vrl pristaš.

Govori se, da je neka deklica slišala, kako je neki tuji mož povpraševal Dankota, kam žene telico. Sumi se sedaj, da je ta neznani mož v kaki zvezi z umorom.

Danes dne 4. t. m. nam poročajo iz Št. Ilja v Slov. goricah:

„Morilec, ki je umoril Dankota, so sinoči dne 3. t. m. prijeli. Uslužbenec je jareninskega peka, neki „gajšic.“ Uro umorjenega je prinesel k urarju, ki jo je spoznal. Našli so tudi denar. Morilec so danes dne 4. t. m. orožniki eskortirali v Maribor.“

Iz tega poročila še ni razvidno ime morilca. Informirali smo se na tukajšnjem okrožnem oodišču, toda do danes opoldne še niso dobili nikakih obvestil.

Štajersko.

„Za pravdo in srce.“ Telovadni odsek Orel v Mariboru vabi na gledališko predstavo, katero priredi dne 6. januarja 1911 v društvenih prostorih Katoliškega delavskega društva v Mariboru, Flösserg. štev. 4. Igra se „Za pravdo in srce.“ Zaloigra v petih dejanjih. Spisal Anton Medved. Začetek ob 8. uri zvečer. Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer. Med dejanji svira veteranska godba. Vstopnina: sedeži I. vrste 2 K, 2.—5. vrste 1 K, 6.—10. vrste 60 vin., ostale vrste 40 vin. Stojišča 30 vin. Otroci pod 14 leti nimajo vstopa. V dvorani je prepovedano kaditi. Cenjene dame se opozarjajo, da je prepovedano obdržati med predstavo klobuk na glavi.

Maribor. Dne 2. t. m. se je na travniku blizu neke vojašnice v Mariboru s samokresom vstrelil 40-letni pekovski pomočnik Anton Šef. Zadel se je naravnost v srce in je bil takoj mrtev. Šef, kateri je bil doma z Huma pri Ormožu, je bil že delj časa brez dela. Ker je pa rad karte gledal in vedno v krčmi sedel, je prišel v gmotne in denarne zadrege, kojih konečna posledica je bila brzokone samoumor.

Maribor. Mestni vikar častiti gospod Fr. Simončič je nevarno obolel. Priporočajo se v molitev!

Sv. Križ pri Mariboru. V nedeljo dne 8. januarja 1911, popoldne po večernicah, priredi tukajšnje bralno društvo v zvezi s podružnico „Slovenske Straže“ v hiši gospoda Jožefa Mačeka na Fobru štev. 8, veselico z gledališno predstavo „Jeza nad petelinom in kes.“ V odmorih poje mešani zbor. Križevčani in sosedje, kdor se hoče zopet enkrat pošteno pozabavati in nasmejati, naj ne zamudi te priložnosti ter zanesljivo pride k tej lepi prireditvi. Vstopnina znaša 40 vinarjev. K prav mnogoštevilni udeležbi uljudno vabita odbora.

Št. Ilj v Slov. goricah. Pri nas se obhaja od 1.—6. januarja sveti misijon. Vodita ga dva č. gg. duhovnika iz družbe Jezusove in č. g. P. Kasijan Zemljak iz Maribora. Ljudstvo se z veliko gorečnostjo udeležuje duhovnih vaj za posamezne stanove. Stanovske propovedi ima č. g. P. Kasijan. Ljudstvo, ki je veselo teh verskih prireditev, se zgraža nad predrznm postopanjem gotovih ljudi, ki so skušali preprečiti z lepa ali z grda duhovne vaje katoličanov. Neki nam dobroznani intrigant-denucijant je pri pristojni oblasti rogovilil proti misijonu. — V seji občinskega odbora občine Cirknica pa je predlagal odbornik-protestant Evald Hempel protest proti verski prireditvi katoličanov z motivacijo, da se bo potem misijona razširila kuga-slinovka po vsej šentiljski župniji. Predlog se je seveda sprejel z večino glasov. Saj je bil celo znani „agrarec“ Reppnigg, znan tudi izza mariborskega štajercijanskega shoda, proti. A šentiljski katoličani imamo kljub Reppniggu in Hemplu ter njegovim trabantom — misijon!

Ceršak. Bresnik — obupuje. Kar igrajo se z njim številke. Veselega obraza in z nekim ponosom je koračil Bresnik po vasi gor in dol, ko je število slušateljcev na univerzi „Zechner“ naraslo na 16. Gor in dol, sem in tje, bi ali nebi, tega procesa se je Bresnik že povsem privadil. Sedaj ima rector zopet 12 gojencev. Imel jih je že 13, 7, 14, 16 itd. Otroci sami imenitno vlečejo šulferajn. Ko dobijo obleko, obuvalo in druge reči, pa hajd zopet ven iz šulferajnske šole. Na ta način se deca vadi korupcije, ki igra pri vsenemških šudmarkovcih največjo vlogo.

Hoče. V nedeljo dne 1. januarja 1911 je priredilo naše Katoliško bralno in gospodarsko društvo predavanje pri gospodu Rojku. Udeležba je bila polvoljna. Prišli so možje, fantje in dekleta. Govorilo se je o pomenu in važnosti zadružništva, o varčevanju in ljudskem štetju. Spomnili smo se tudi „Slovenske Straže“ in ji nabrali 10 K.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Bralno društvo vabi vse ude in prijatelje na tretji redni občni zbor v nedeljo dne 8. prosinca po večernicah. Poročali bodo o delovanju društva: tajnik, blagajnik in knjižničar. Potem bo volitev odbora in sprejemanje novih udov ter poučni govor gospoda dr. Leskovarja iz Maribora. Na mnogoštevilno svidenje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Še enkrat opozarjamo domačine in okoličane na zadružni tečaj od dne 9. do vštveši 14. prosinca v Zadružnem domu. Ob enem bo tudi kmetijski tečaj, kjer bodo vsak dan od 8. do 10. ure dopoldne predavanja o raznih gospodarskih in splošnih kmetijskih zadevah. Predavali bodo: zastopnik Avstrijske zadružne zveze iz Dunaja, odposlanec c. kr. kmetijske družbe v Gradcu in gospod nadrevizor Vladimir Pušenjak iz Maribora. Udeležite se v prav obilnem številu zanimivih predavanj!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Vabimo na veliko veselico, katero priredi tukajšnja slovenska društva v nedeljo dne 8. januarja 1911 v velikem salonu pri gospodu Kodru (prej Ratej) v trgu. Vspeh: 1. „Strahovi“, enodejanska igra za ženske. 2. Deklamacije: a) Micike Kupečeve „Sestre, zapojmo!“, b) Tre-

Na kraljevo 6. t. m. vsi k predstavi zaloigre „Za pravdo in srce“. Vršijo se v dvorani Flössergasse št. 4. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

rike Mohorjeve „V srce si glej!“, c) Julije Koglerjeve „Noč pred poroko.“ 4. Petje. 4. „Osveta.“ Šaljivi prizor po A. Medvedu. 5. „Rudeči nosovi.“ Burka za moške. 6. Šaljivi ribji lov. Začetek ob ½6. uri zvečer. Vstopnina za osebo 60 h. Pridite!

Svečina. Čujemo, da se je neki števeni komisar izrazil tako-le: „I berde tajč frogen, ti Lajt berden tajč antworten und i berde si tajč ajntrogen.“ — Če bodo v vseh peterih občinah v svečinski župniji vsi števeni komisarji tako delali, potem bo vsa slovenska Svečina v nemškem taboru. Koliko prebivalcev v Svečini — s prav malimi izjemami — nemško zna, in da skoraj vsepovsod med seboj le slovensko občujejo. je pa vsem, ki po sili nemške kraje nad Mariborom poznajo, dobro znano.

Sv. Marjeta na Dravskem polju. Na starega leta zvečer so se zopet enkrat stopli domači fantje pri Sv. Marjeti na Dravskem polju. Kakor je že navada, da se prepir začne v krčmi, se je tudi tukaj med posestniškima sinoma Janezom Klasincem in Francetom Greifom vnel prepir. Na cesti je potem v temi počakal Greif na Klasince, ga začel s pestjo po glavi biti in nazadnje ga je s kamnom s tako močjo vdaril po licu, da mu je strl spodnjo čeljust. Slab konec starega leta!

Sv. Lenart v Slov. goricah. To in ono „Stajere“ se grozno zaganja v župane onih občin, ki so protestirale proti javnosti tukajšnje nemške šole. Pravi tudi, da je ta šola že plačana in da ne bode kmete ta šola ničesar veljala. Čudno, zakaj pa je potem 40.000 K še vknjiženih na tej šoli? Zakaj pa še potem niste vseh voznikov in obrtnikov plačali? Aha, čakate, da bi kmetje to plačali! Le čakajte! — Na dan 23. grudnia je odredilo c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru pouk o ljudskem štetju ter povabilo vse števene komisarje v gostilno gospoda V. Sarnitza. Toda gospodje števeni komisarji so se proti temu prostoru pritožili in niso hoteli iti v Sarnitzovo gostilno, ker je on edini izmed šentlenartskih gostilničarjev pri razpravah se potegoval za javnost šulterajnske šole. Da, kmetje so spoznali svoje „prijatelje“ ter so jim začeli kazati „fige.“ To je bil pač najboljši odgovor!

Celje. Izobraževalno društvo. Gledališka predstava „Sveti večer“, igra v treh dejanjih, bo na praznik sv. Treh kraljev, popoldne ob 3. uri v vrtni dvorani pri „Belem volu“ v Celju. Med odmori bo petje in igranje na glasvir.

Celje. „Tagespost“ poroča, da je župan dr. pl. Jabornegg odstopil in odložil tudi mandat mestnega očeta. List dostavlja, da bo odstop vzbudil v širnih krogih gotovo obžalovanje, ker je Jabornegg splošno priljubljen in spoštovan. V te širne kroge Slovenci pač ne spadamo.

Studenice. Na praznik svetega Štefana se je vršil pri nas občni zbor bralnega društva. Čez 150 ljudi se je zbralo po večernicah v prostorni sobi samostanskega poslopja. Vspored je bil sledeči: Najprej pozdravi navzoče gospod predsednik, župan občine Modraže, ter želi občnemu zboru krasnega uspeha. Potem odstopi vodstvo zbora podpredsedniku, gospodu župniku Jožetu Čede, ki je s kratkimi besedami nagovoril navzoče, pozdravil iz Maribora došlega gospoda profesorja dr. Franca Kovačiča, nekdanjega tukajšnjega provizorja, ter mu podal besedo. V navdušenih besedah nam je gospod govornik razložil pomen bralnih društev in njih sadove, če se ljudstvo, posebno pa mladina, pridno zavzema za izobrazbo. Pravil je med drugim, da je potoval pred tremi leti po Poljskem med našimi slovanskimi brati. Na vhodu v solne votline, ki se nahajajo v Galiciji, je našel sledeči napis: „V izobrazbi je bogatstvo.“ Priporočal je, naj bi imelo tudi vsako bralno društvo te besede za geslo. Potem smo slišali, kako tam, koder se mladina z veseljem poprime branja in se rada udeležuje poučnih shodov in govorov, poneha pijančevanje, pobijanje in ponočni krik, ker spoznajo mladeniči, da to ni po človeško, da je človek višje bitje. Znano potem prosti čas boljše porabiti, z branjem in raznimi vajami, po nekaterih krajih tudi s telovadbo itd. Končno je gospod predavatelj še navduševal mladino, naj bi imela več veselja do svoje rodne zemlje ter milega našega materinega jezika, in naj bi nikdar ne silila v mesta in druge kraje. Po govoru se zahvali gospod župnik kot voditelj zborovanja gospodu govorniku v imenu poslušalcev za govor ter ga prosi, naj še pride v našo sredino, kar želijo tudi poslušalci. Nazadnje še tudi on navdušuje navzoče za družabno življenje, ker le z združenjem se veliko doseže. Slednjič se oglasi k kesedi tudi kmet Simon Kitek ter opomni navzoče, naj ne pozabijo tudi na „Slovensko Stražo.“

Šoštanj. Bralno društvo je imelo na novega leta dan svoj redni občni zbor. Izvolili so se v odbor: Valentin Kropivšek, predsednik; Fr. Medved, podpredsednik; Martin Koren, tajnik; Ivana Medved, tajnikova namestnica; Pavlina Ravlen, blagajničarka; Jernej Turk in Martin Hrastnik, knjižničarja; Jožef Zajc in Polona Stropnik, odbornika. Na zboru je govoril tudi po Šaleški dolini kot govornik znani mladenič F. Zajc iz Škal.

Iz Savinjske doline. Opozarjamo na predstavo zaloigre „Za pravdo in srce“, ki se vrši na kraljevo dne 6. t. m. v Petrovčah. Kdor hoče imeti izredni u-

žitek in se hoče zatopiti v zanimivo zgodovino naših pradedov in njihove boje, naj ne zamudi te prilike in pride dne 6. t. m. gotovo v Petrovče.

Slovenjgradec. S. K. Z. priredi v nedeljo dne 22. t. m. pri nas politično zborovanje. Vršijo se ob 10. uri dopoldne v Narodnem domu. Poročat prideta dr. Korošec in dr. Verstovšek.

Slovenjgradec. Trosijo se lažnjive vesti, da namerava izvršni zdravnik dr. Železnikar, ki vživa vsepovsod največje spoštovanje, oditi iz Slovenjgradca. Poizvedeli smo, da so vse te vesti neresnične. Dr. Železnikar, ki ima jako veliko prakso, ostane v kljub mnogim spletkam njegovih nasprotnikov in pa nemškutarjev še nadalje pri nas. Znanе popevke: „Ena se tebi je želja spolnila“, si gotovi zavidljivci še ne bodo mogli zapeti.

Bizeljsko. Pretečeno leto je bilo v naši župniji 120 otrok rojenih in sicer: 50 fantičev in 70 deklic. Umrlo jih je 90, izmed kojih je bil najstarejši 85 let in najmlajši eden dan star. Poročilo se je 18 parov, izmed katerih je bil eden par Jurij Dernikovič in Neža Pustak osmi dan od železnice povožen in je umrl.

Koroško.

Velikovec. Na novo leto so vprizorili naši fantje in dekleta „Divjega lovca.“ Za vaje in priprave je bilo samo en teden časa in vendar se je obnesla igra zelo dobro. Na predvečer so nam nabili naši prijateljski na društveno sobo lep napis v nemških barvah, s hrastovim listjem, puško in mečem in z neizogibnim „heil.“ Hvala lepa! Je bilo pač malo več reklame. Prav tiho vam povem, da jih je prišlo veliko samo radi tega. Pa še drugič! Naposled nam še vabil ne bo treba. Zastonj smo pričakovali gospoda učitelja Hornbognerja. Nekateri ljudje imajo pač preklicano dober nos in tako srečo, da se vsaki nevarnosti lahko izognejo. Liberalci v osebi gospoda dr. Hudelista so se peljali v St. Peter. Treba jih nam tako ni bilo, je bilo drugih dovolj. Kaj ne, drugič bomo pa kričali pri Špilerju, da moramo biti samo Slovenci in nič drugega? Zivio! Gospoda Ante Bega smo tudi pričakovali. V svojem „katastru“ piše, da se v Velikovec ne dopuščajo niti najnedolžnejše igre. Mislili smo, da se bo gotovo zanimal, kako smo mogli nastopiti potem s tako igro. Pa, šmenta! Gotovo se je spomnil, da se je na dotičnem mestu zmotil. „Za pravdo in srce“, „Zaklad“, „Tri sestre“, „Mlinar in njegova hči“, so za njega gotovo prenedolžne igre, da jih kar nič ne omenja, ali pa še vedel ni zanje. Kdor hoče kaj pisati, se mora pač malo ogledati in se ne sme samo zanašati na izjave svojih „omejenih“ prijateljev. Na vspredu je bila nova himna koroških Slovencev. Vzbujala je splošno veselje in navdušenje.

St. Jakob v Rožni dolini. „Mir“ od dne 31. decembra poroča: Poraženi združeni slovenski liberalci in nemški nacionalci. Minolo sredo so se vršile v St. Jakobu v Rožu občinske volitve. V tretjem razredu je dobila slovenska narodna stranka 175 glasov, nasprotniki se v tretjem razredu volitve niso udeležili. V drugem razredu so združeni slovenski liberalci in nemški nacionalci, družba Kobenter-Suster in kompanija, naskočili z vso silo, pa so propadli, ker so dobili 31 glasov, naši pa 46, vsled tega so izgubili pogum za prvi razred, vrgli puško v koruzo in je naša lista zmagala z 29 glasovi. Osebnost so se udeležili volitve častni občani: gospod dr. Valentin Janežič, gospod dr. Jakob Sket, gospod profesor Jožef Apih, gospod poslanec Grafenauer in gospod dr. Janko Brejc. Slava jim! Navdušenje na slovenski strani je bilo veliko; grmeli so topiči, slovenski liberalni in nemškonacionalni stranki so pa obupana srca bunkala. Živio slovensko-nemškutarska zveza! Slava zavednim volilem!

Kranjsko.

Ljubljana. Deželni umetniški svet. Za Kranjsko se je ustanovil deželni umetniški svet. Dne 3. t. m. je bila prva seja deželnega umetniškega sveta. Deželni umetniški svet se je konstituiral tako-le: predsednik deželni glavar pl. Šuklje, prvi podpredsednik knez Hugon Windischgraetz, drugi podpredsednik dr. Mantuani. Izvolil se je izvrševalni odbor: predsednik dr. Lampe, podpredsednika ravnatelj Šubio in dvorni svetnik Rühling, zapisnikar Dostal. — Obravnavalo se je o uporabi kredita, ki ga ima deželni odbor kranjski za nabavo umetnin in podporo umetnikom.

Književnost in umetnost.

„Mentor.“ III. letnik. Zvezek 4. — Vsebina: Silvester. F. S. Finžgar. — Črna liska. Prof. Fr. Pengov. Dalje. — Radovan. Zaloigra v štirih dejanjih. Josip Logar. Dalje. — Homer in njegova pesem. Dr. J. Gnidovec. Dalje. — Literarni pogovori. Prof. L. Arh. — Ureditev koledarja. Prof. J. Kržišnik. — Navod za šahovo igro. A. Uršič. Dalje. — Drobiž: Naše slike. Novo leto pri Rimljanih. Naše slike. Kristusova zgodovinska osebnost. Na Kalvarijo! Izra-

elski koledar. Kako se gibljejo Esperantisti? Naše slike. Za kratek čas. Uganke.

„Slovenski učitelj.“ Štev. 12. Letnik XI. — Vsebina: Djakovski tečaj. Poroča katehet A. Čadež. Konec. — Spomini z dunajskega tečaja za pouk slabomnih. Učiteljeva Anica Lebar. Konec. — Nemški pouk v ljudski šoli. S posebnim ozirom na Schreiner-dr. J. Bezjakove nemške vadnice. Konferenčno poročilo c. kr. učitelja J. Novaka. Konec. — Šolski voditelj. Piše nadučitelj Ivan Štrukelj. Dalje. — Katehetski vestnik: Katehetsko gibanje. Katehetske beležke. Zgledi, uporabni pri katehezi. — Vzgojni utrinki. — Učiteljski vestnik. — Raznoterosti. — Slovstvo in glasba.

Važno socialno vprašanje.

(Ameriško pismo.)

Pogajanja takozvane odgovornostne komisije, ki jo je imenoval guverner Deneen, so bila dosedaj v toliko brezuspešna, ko niso spravila na dan nobenih skupnih predlogov. Komisija je bila sestavljena iz zastopnikov delodajalcev in delojemalcev. Sicer so se ujemali glede potrebe, da se napravi in sprejme zakon odgovornosti, ampak o njegovih posameznih določbah so bila mnenja različna. In ker niso mogli tudi zastopniki delavskih zvez staviti nobenega složnega predloga, zato so nastale v komisiji tri skupine s prav toliko mnenji.

Dočim so zastopniki delodajalcev zahtevali sprejetje tako zakona odgovornosti kakor tudi zavarovalnega zakona, so se izrekli govorniki čikaške delavske zveze (Chicago Federation of Labor) zadovoljne samo z zakonom odgovornosti. Zakaj se upirajo zoper ponujani jim nadaljni zakon v korist delavcem, je težko umeti; morda se boje, da tiči v ponudbi kaka skrita past. Kakor je videti, si zastopniki delavcev še niso na jasnem glede oblike delavskega zakonodajstva. To je obžalovati, a ni čudno, kajti tudi med po klicanimi strokovnjaki v narodnem gospodarstvu in pravoznanci so mnenja o tem različna. Samo izkušnja je tu v stanju dati merilo in zato bi bilo pač tudi umestno, ako bi se tako delodajalci kakor zastopniki delavcev malo bolje poučili o dotičnem zakonodajstvu takih dežel, na primer Nemčije, ki so na tej poti že nekoliko napredovale.

V tem oziru so se zastopniki delodajalcev v toliko potrudili, da so si mogli o vzrokih nesreč v obrtniškib obratih na Nemškem predložiti naslednjo, leta 1908 tičečo se razpredelnico:

Krivda delodajalcev	16.81
Krivda delodajalcev in delavcev	4.66
Nemarnost sodelavcev	5.28
Prirodni pojavi	1.31
Krivda delavcev	28.89
Vzrok obratni drzni poskus	42.05

Tukaj se zatrjuje, da bi bil zakon odgovornosti, po katerem bi bil delodajalec odgovoren tudi za nesreče, ki jih povzročajo obratni drzni poskusi, krivičen.

Sicer delavec lahko tirja odškodbo, če se ponesreči, ampak v ponajveč slučajih mora dolgo čakati, preden dobi zadoščenje za izgubljene ude in za izgubljeni delavni čas. In potem mora odškodnino deliti z odvetniki in posredniki.

Iz poročila je nadalje razvidno, da so bile zapuščene družine s svojimi odškodninskimi tožbami uspešne samo v 18 slučajih izmed 43 slučajev s smrtnim izidom. Zapuščenci so prejeli skupaj 30.105 dol., alivsak 1672 dol. Po predlogih komisije bi dobili zapuščenci 54.000 dol., ali v drugem slučaju 3000 dol.

Vsekako je zakonu, ki odreja za gotovo nezgodo gotovo odškodnino in odpravlja dole sodne obravnave, dati prednost pred dosedanjim pravnim postopanjem, h kateremu so odškodovanci prisiljeni.

Prebivalstvo ruskega carstva.

Prebivalstvo ruskega carstva. Statistični urad ruskega ministrstva za notranje stvari je izdal podatke o zadnjem splošnem ljudskem štetju na Ruskem leta 1908. Po teh podatkih je štela Rusija dne 1. januarja leta 1909 160 milijonov prebivalcev (l. 1858 74 milijonov, leto 1897 126 milijonov). Na evropsko Rusijo, brez Poljske in Finske, odpada 116.505.300 prebivalcev, na Finsko 3.015.700, Poljsko 11.671.800, na Kavkaz 11.392.400, na Sibirijo 7.878.500, na srednjeazijske provincije 9.631.300, in na baltiške provincije 2.641.600 prebivalcev. Po narodnosti je bilo 65.6 odstotkov Rucoov, 10.6 odstotkov Tartarjev, 6.2 odst. Poljakov, 4.5 odstotkov finskih narodov, 3.9 odstotkov Židov, 2.4 odstotkov Litvinov, Nemcev in Švedov 1.6 odstotkov. Po veri je bilo 69.9 odstotkov pravoslavnih, 10.83 odstotkov mohamedancev, 8.9 odstotkov katolikov, 4.85 odstotkov protestantov, 4.05 odstotkov Židov, 0.96 odstotkov drugih kristjanov in 0.5 odstotkov drugih nekristjanov. Čitati in pisati jih je znao: na Poljskem 30.5 odstotov, v evropski Rusiji 22.9 odstot., na Kavkazu 12.4 odstotkov, v Sibiriji 12.3 odstotkov, v srednji Aziji pa 9.3 odstotkov. V baltiških gubernijah jih zna čitati in pisati 71 do 80 odstotkov prebivalcev.

Listnica uredništva.

„Združene pivovarne“. Samoumevno, da pridejo za zvezo sedaj pivovarne na vrsto. Brez strahu odkrijte svoje ime!

Ali ste obnovili naročnino?

Narodno gospodarstvo.

Pognojite travnike! Če se je nakosilo na primer na površini 1 ha travnika v enem letu 80 met. stotov sena in otave, odtegnilo se je zemlji s tem 17 kg fosforove kisline, 64 kg kalija, 62 kg dušica in 38 kg apna. Kdor noče torej, da bi travnik opešal in da bi seno na dobroti zgubilo, naj ga po končani košnji pognoji. Da bi se zamogel pognojiti travnik s hlevskim gnojem, ni vselej mogoče, ker ga navadno niti za gnojenje njiv ni dovolj. Če se njiva pognoji, se hlevski gnoj podorje in zboljša se s tem zemlja ne le glede rodovitnosti, ampak tudi drugače, na travniku se pa gnoj ne more podorati, ampak le raztrositi po vrhu, sicer se travna ruša uniči. Najvažnejši rastlinski redilni snovi, ki prideta v poštev pri travnikih, sta fosforova kislina in kalij, apno pa le tedaj, če ga travniška zemlja ne vsebuje v zadostni množini, a dušičnata gnojila samo pri pustih travnikih, kajti metuljnice in trave sprejemajo dušec naravnost iz ozračja. Ako se pognoji ha travnika na jesen s 400 do 500 kg kalijsuperfosfata, dobi se nato 50—70 meterskih stotov sena in otave več in v takem slučaju se gnojenje gotovo izplača. Poskrbi naj torej vsak kmetovalec, da svoje travnike še pravočasno in dobro pognoji z umetnimi gnojili!

Kako naj se oskrbuje breja svinja. Kakor hitro se uverimo, da je ostala svinja breja, loči naj se od prašičev, namenjenih za pitanje, kajti krmiti in oskrbovati se mora drugače, kakor pitanec. Če je le mogoče, naj se pusti breja svinja na prosto, da se razhodi, a krmi naj se tako, da bo dobro rejena, pa ne debela, kajti drugače težko stori. Kisle ali skisane krme se brejim svinjam ne sme pokladati, posebno ne, kadar doje. Najboljša krma za brejo svinjo je ječmen. Odrasli svinji naj se da vsak dan po 6 do 7 kg krompirja in 1,5—2 kg ječmena. Če imaš po zimi kaj sočne klaje, kakor pese ali korenja pri rokah, daj ji tudi tega, ker doječi svinji jako koristi. Kakor odvisi množina mleka pri kravah od prirojene mlečnosti, pa tudi od vrste krme, ki se poklada, in od dobrega oskrbovanja, tako je seveda tudi pri svinjah. Če krmiš kravo, ki molze, s tako krmo, da se z njo opita, krava mleko polagoma zgubi, še bolj pa moraš gledati pri svinji na to, da ne postane preveč debela, kajti doječa svinja mora imeti kolikor mogoče veliko mleka. Pokladaj torej doječi svinji le tako klajo, ki gre v mleko, in ne takšno, po kateri se odebela in ki jo preveč segreje.

Lanene tropine. Že zdavnej znano, toda premalo uvaževano močno krmilo so lanene tropine. Veliko njihovo redilnost, okusnost in zdravilnost pozna skoraj vsakdo, in vendar jih živinorejci pokrmijo le toliko, kolikor se jih izdeluje v deželi. To je pač zelo malo. Dobre lanene tropine imajo povprečno 2% krat toliko beljakovin in toľše v sebi, kolikor jih imata oves in koruza, dvakrat toliko, kakor pšenični in rženi otrobi, trikrat toliko, kolikor dobro seno. Koliko kmetovalcev daje teletom po odstavljenju napačno krmo! Koliko odstavljenih telet vsako leto pogine, koliko jih zaradi nedostatne krme slabo rase, da vedno ostanejo mršava! Kar se zamudi in zagreši v tem času, se pozneje ne da več nadomestiti in popraviti. Skoraj vsi živinorejci to vedo, drugače pa vendar ne ravnaajo. Ta prilika je tudi najugodnejša za uspešno porabo lanenih tropin. Rabijo se najbolje na ta način, da se najprej ovlaži rezanica, na njo se pa potresejo lanene tropine z nekoliko drugih močnih krmil ter se vse skupaj dobro premeša. Z ozirom na starost in velikost telet se daje enemu po ¼ do ½ kg, enoletnim po ½ do 1 kg lanenih tropin na dan. Posebno dobro vplivajo lanene tropine na molzne krave, če jih dobivajo v pijači 14 dni pred otelitvijo in 14 dni po nji. Ta zelo okusna in lahko prebavna pijača tako krepi živali, da navadno lahko prestanejo otelitev, pa tudi pozneje ne zbole tako lahko (na primer za telečjo vročnico). Pa tudi sicer so lanene tropine zelo dobre za vse živali, če hočemo dobro storiti slabotnim, bolehnim in izdelanim živalim ter jih okrepiti. V tem oziru lanene tropine največ izdajo, če jih pokladamo dalj časa.

Zrakoplovstvo.

Sijajen uspeh slovenskega zrakoplovca.

Iz Zagreba se poroča o sijajno vspelem zrakoplovnem vzletu Slovenca Edvarda Rusjana. Ker se slovenska javnost gotovo živo zanima za nepričakovano veliki uspeh slovenskega aviatika, priobčujemo v naslednjem obširnejšem poročilu:

V Zagrebu sta se hotela producirati dva zrakoplovca — Francoz Simon in Mažar Szekely — toda nobeden ni imel sreče: Simon je pri prvem letalnem poskusu ponesrečil ter zapustil Zagreb z razdejanim zrakoplovom, Szekely pa se s svojim zrakoplovom niti v zrak ni mogel dvigniti. Zato so bili Zagrebčani precej skeptični tudi nasproti Rusjanovemu letalnemu poskusu.

Prvi javni Rusjanov vzlet je bil določen na ponedeljek dne 26. decembra popoldne. Dasi ni bilo vreme posebno ugodno, se je vendar zbralo na vojaškem vežbališču okrog 4000 gledalcev. Vežbališče so stražili orožniki, za mir in red pa je skrbela me-

stna policija. Ob 2. uri popoldne so potegnili zrakoplov iz hangarja. Rusjan je še večkrat preizkusil konstrukcijo in motor zrakoplova ter se prepričal, da funkcionira vse v najlepšem redu.

Ob ¼3. uri popoldne je Rusjan zasedel svoj zrakoplov in pritrdil na ramah krmilni aparat, na kar je začel motor funkcionirati. Aeroplan je držalo šest oseb. Ko se je jel propeler vrteti z nad 1000 obrati v minuti ter motor škripati, so se gledalci boječe umaknili iz bližine zrakoplova.

V tem trenutku je Rusjan zamahnil z roko in dal znamenje, naj zrakoplov izpuste. Kakor blisk je zrakoplov zdršal po mokrih tleh ter se po zaletni razdalji kakih 28 metrov veličastno dvignil v zrak. Vedno višje in višje se je dvigal kakih 130 do 140 metrov nad zemljo ter se sigurno zibal v ozračju.

Navdušenje občinstva je bilo velikansko. Iz tišč grl je zaorilo „živio“ in pretresalo ozračje. Množica je frenetično ploskala in mahala z robc. Rusjan se je z zrakoplova neprestano zahvaljeval za ovacije. Zrakoplov je frčal okrog vežbališča. Ko je v drugič letel preko hangarja, so započele znova ovacije. Kakor velika ptica se je aeroplan zibal v zraku ter švigal z neverjetno brzino semterja. Na severni strani vežbališča je napravil smel obrat, se obrnil na desno ter poletel v nasprotni smeri preko glav gledalcev. Rusjan se je dvignil včasih višje, včasih se je spustil nižje, šinil je sedaj na levo, sedaj na desno, obkrožil že dvakrat vežbališče, ter se nato mirno spustil na tla.

Med gledalci je nastal vihar navdušenja. Vse je drlo k vrlemu zrakoplovcu ter mu stiskalo roko čestitajoč mu k sijajnemu vspehu.

Ožji Rusjanovi prijatelji so ga v silnem navdušenju objemali in poljubovali. Športno društvo je podarilo zrakoplovcu krasen lovorjev venec s hrvaškimi trakovi, množica pa je Rusjana dvigala na rame ter ga zmagoslavno nosila po vežbališču.

Rusjan je bil ginjen do solz. Ko se je splošno navdušenje poleгло, so zrakoplov zopet spravili v hangar. Ljudje, ki so videli vzlet znanega francoskega aviatika Bleriot v Budimpešti, zatrjujejo, da je bil Rusjanov vzlet gladkejši in sigurnejši kakor Bleriotov.

Rusjan priredi drugi javni vzlet prve dni tekočega meseca. Drugi dan pravoslavnega božiča se bo Rusjan produciral že v Belgradu, odkoder se na to odpravi še v Solijo, Bukarešt in Carigrad.

Kakor javljajo hrvaški listi, gradija Rusjan in Mecer, ki financira Rusjanovo podjetje, nov dvo-krilni zrakoplov. Ta zrakoplov je v gradnji v Gorici, kamor sta se zrakoplovca te dni napotila.

Razgled po svetu.

Srbska gimnazija v Skoplju. Pretekli teden so v Skoplju položili temeljni kamen za zgradbo nove srbske gimnazije. Poslopje bo dvonadstropno in se zgradi na dvorišču sedanjega srbskega gimnazijskega penzionata.

Velik mrz. Na daljnem vztoku je velik mrz, celo 20 stopinj pod ničlo, in oster, severni veter. V Vladivostok prihajajo ladije popolnoma pokrite z belim ledom.

Mati 50 otrok. Gospa Wykova iz Transvala (okraj Kronstadt) je sedaj stara 77 let in je mati 50 otrok, ki vsi žive. Omožena je bila šestkrat in je sedaj zopet vdova. Prvič se je omožila v svojem 18. letu in je prvemu soprogu rodila 1 otroka, drugemu 7, četrtemu 4, petemu 10, in šestemu 4 otroke. Tretji, četrti, peti in šesti mož so bili vdovci in so jej privedli v zakon 24 otrok. Vseh teh 50 otrok naziva gospo Wykovo mater. Poleg tega ima gospa 70 vnukov in vnukinj, ki jo tudi vsi složno nazivljajo kot svojo babico.

Otroci oboleli na živinski kugi. V Olomueu je več otrok obolelo na znakih živinske kuge, ki so popolnoma slični goveji kugi na gobcu in na parkljih. Dognali so, da so pili otroci mleko krav, obolelih na goveji kugi.

„Mi smo iz opice!“ Neki učenjak je nekoč govoril svojim učencem o stvarjenju prvega človeka. Sin visokega uradnika se oglasi in pravi: „Moj oče trdi, da smo mi nastali iz opice!“ Učenjak pa odgovori: „Pozdravi doma svojega očeta in mu povej, da vaše rodbinske razmere mene nič ne zanimajo.“ In prav je imel! Če kdo hoče na vsak način biti opičin potomec, naj pa bo.

Ženini, * neveste, * svatje

Janko Artmanu

v št. Jur ob juž. žel.

po svatovsko obleko

in druge na novo nabavljene svatovske

981

potrebščine.

Veletrgo vina špecerijskega blaga in deželnih pridelkov

Anton Kolenc: Celje

Narodni dom in Graška cesta 22 v lastnih hišah.

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, konoplje itd. ter sadje sveže in suho.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega špecerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih cenah. — Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadilo in olje za cerkve.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in solidno postrežbo z vedno svežim blagom in najnižjih cenah. Nadalje premog na cele vozove, debel K 2-10, droben po K 1-40 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam, po dogovoru. 148

Pismena naročila se z obratno pošto izvrše.

Predlva vsako množino se kupi kakor tudi solnate vreče.

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljon. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča

37

Lojzika Leon.

Umetni zavod za slikanje na steklo

Maks Tušek : Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to ko spadajoča dela po najnižji ceni.

Načrte in proračune na razpolago.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasino-gasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela. ::

53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Slovenci!

Slovenke!

Agitirajte za nove naročnike!

Straža naj bo v vsaki gostilni

in trgovini na razpolago!

Edina špecijalna tvrdka za katoliška društva.

Društvene znake

v vseh izpeljavah in raznih cenah, kakor tudi častne znake, žeblice za zastave in podobe svetnikov v emailu. — Broše, obeske in častna darila izdeluje in pošilja v zmernih cenah graver

Stanislav Mrkwicka Dunaj VII.

Zieglargasse 67.

Vaše zdravje

si ohranite! Slabosti in bolečine minejo. Vaše oči, živci bodo krepkejši, spanje zdravo. Vaše stanje se bode zboljšalo, če rabite Fellerjev fluid z znamko „Elsa Fluid“. Dvanajstotica za poskušnjo 5 K franko, izdelovatelj lekarnar Feller v Stubici, Elsaplatz št. 264. (Hrvaško).

Naročite Stražo!

Vage

za vagone, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovanska obrt.

Novo izšlo

v Tisk. sv. Cirila
v Mariboru:
Prošnje za domovinstvo.

Tedensko poročilo o nalezljivih boleznih.

Velika zaloga
dobro snaženega
posteljnega perja
po vsaki ceni priporoča trdka
Jožef Ulaga, Maribor
Tegethof. cesta 21.

XXXXXXXXXX

Hotel Trabesinger v Celovcu :

Velikovška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo po ceni.

Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje. — Za zabavo služi kegljišče, po zimi zakurjeno. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno v sredah zvečer. 188

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. Lastnik: **Ivan Millionig.**

Edina štaj. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzeto vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... **Najsolidnejša in točna postrežba.**

Slovenska trgovina

J.N. Šoštarič, Maribor

samo Glavni trg šte. 9

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo svakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

z modnim in manufakturnim blagom
ter krojaškimi potrebščinami - - -

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

Trgovina špecerijskega blaga

Milan Hočevar Celje

Zaloga pražene kave „Au Mikado“.

Priporoča za tekoči čas pod zagotovilo točne in solidne postrežbe:

ruskega in kitajskega čaja, pristnega jamajka ruma, slivovke, brinjevca, konjaka in raznovrstnih likerjev. Sveže rozine, grozdice, civebe, mandelne, lešnike, orehe, bosanske češnje, strdi itd.

Živinorejem nudim za pitje svinj dobro znanega „Lucculus“, mastina in klajno apno. Ob času setve opozarjam p. t. kmetovalce, da se dobi v moji zalogi zanesljiva, kaljiva semena za polja in vrtove. :: :: :: :: :: :: :: :: ::

Tudi priporočam raznovrstnih, voščenih in drugih sveč, kadilo in olje. 177

Kaj pomaga dobra kuha,
če si bolnega trebuha!
Na želodcu ni bolan
Ta, ki vživa

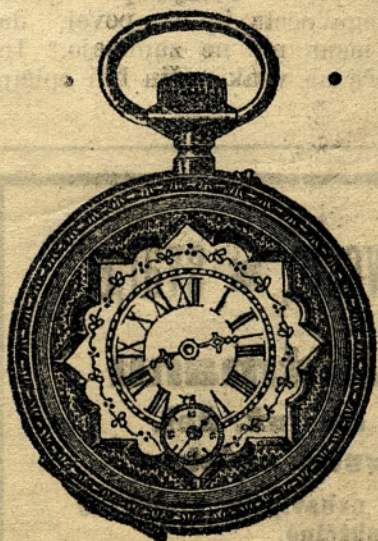
Najboljše krepčilo želodca,
Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

6 belih

... rjuh zelo debele in ...
po 2 m 14 K, po 2 1/4 m po
16 K, iz domačega lanenega
platna po 2 m 18 K, po 2 1/4
m 20 K, razpošilja franko
narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

Svoji k svojim!

Urar, očalar
in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 39

perd kolodvorom, priporoča
svojo bogato zalogo zlat-
nine, srebrnine, ur i. t. d.
po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in
jasnim glasom iz najboljših tovarn.
Priznana najboljše igle za gramofone.
Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Išče se

tajnik za posojilnico

v mestu na Sp. Štajerskem. Nastop 1. februarja 1911. Plača
po dogovoru. Prošnje z zahtevki plače se naj pošiljajo na
naslov **Vlad. Pušenjak, nadrevizor v Mariboru.** 196

NASIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznani najboljši pridanek za kavo
„**ZAGREBSKI pravi FRANCK**“ s karnim
mličkom, kot izvrstni domači izdelek. 52

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gorjuje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa,
emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki
trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj
„Originalni Kołoseus-štedilniki in manj vredni izdelki
naj se vračajo. Ceniki zastoj.“